

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ผลการทดสอบ O-NET ของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม Learning Improvement Plan Using O-NET Scores of the School in Educational Service Area of Samut Songkhram

ทรงเกียรติ อิงคามระธร¹

¹สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาสภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และแนวทางปฏิบัติในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาประกอบด้วยผู้บริหาร และครูโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสงครามจำแนกตามขนาดโรงเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง และวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์

ผลการศึกษา

1. สภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ไปใช้นั้น ด้านการบริหารจัดการ พบว่ามีความตระหนักในความสำคัญของการใช้ผลการทดสอบ การวางแผนการยกระดับคะแนนสอบ การดำเนินการด้านปัจจัยสนับสนุน โดยควรพัฒนาในด้านการจัดทำแผนที่ชัดเจนจากการวิเคราะห์ผลการทดสอบ การส่งเสริมการสอนที่เน้นการคิดขั้นสูง และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ในด้านการจัดการเรียนการสอนพบว่า ครูผู้สอนควรปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ การสร้างแบบทดสอบที่ในรูปแบบของแบบทดสอบ O-NET และการวิจัยเพื่อค้นหานวัตกรรมในการยกระดับผลสัมฤทธิ์

2. แนวทางปฏิบัติในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ควรมีการวางแผนด้านการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านผู้เรียน โดยกำหนดเป็นนโยบายการกำหนดกลไกการทำงาน การจัดหาสิ่งสนับสนุน และการกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ

คำสำคัญ: การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม

Abstract

The study aimed to investigate the present action of using O-NET scores in practices and give the guideline for improving the learning outcomes of the student in the schools under the supervision of Educational Service Area of Samut Songkhram. The data derives from the interview and analyzed with the method of content analysis.

The results were as follows:

1. The present action: In administration point of view, there were some strong points in motivation about the important of using the O-NET scores to improve the quality of education. The weak points in administration was in initiate the action plan to foster the higher-order of

thinking environment in learning. In instruction point of view, the teacher should shift the way of teaching according to higher-order thinking way of teaching.

2. The guideline for action: The action plan from the stakeholders should be set with the mechanism for taking action and following in the tracks constantly.

Keywords: O-NET, Educational Service Area of Samut Songkhram

บทนำ

การประเมินผลการศึกษาเป็นข้อมูลที่บ่งชี้ถึงความสำเร็จของการจัดการศึกษา ที่สะท้อนถึงคุณภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถบรรลุผลสำเร็จในการพัฒนาผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์และสมดุลด้านความรู้ คุณธรรมและร่างกาย มีความรู้ และทักษะพื้นฐานและเจตคติที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อตลอดชีวิต มีคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจด้วยเหตุผล สามารถแก้ปัญหา รวมทั้งมีทักษะด้านสังคมในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ข้อมูลที่แสดงถึงผลการพัฒนาผู้เรียนแล้ว สารสนเทศจากการประเมินผลทางการศึกษายังบ่งบอกถึงคุณภาพของกระบวนการจัดการศึกษาอีกด้วย

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ตั้งอยู่บนหลักพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน (formative assessment) และการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน (summative assessment) โดยข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินผลทางการศึกษามีประโยชน์ในด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการทดสอบและการตัดเกรด ด้านการแนะแนวและการให้คำปรึกษา (Gronlund & Waugh, 2009)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ใน 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ เพื่อเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยลักษณะสำคัญของการประเมินในแต่ละระดับมีดังนี้ 1) การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ความมุ่งหมายของการประเมินในระดับชั้นเรียน คือ เพื่อตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียนอันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอน 2) การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะมีประโยชน์ในการพัฒนาหลักสูตร การริเริ่มโครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อผู้เกี่ยวข้อง 3) การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้ผลการประเมินในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา และการวางแผนนโยบายด้านการศึกษาของประเทศ

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test : O-NET) เป็นการทดสอบความรู้ทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้เรียนที่กำลังศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกคน ทุกสังกัด ดำเนินการโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เริ่มต้นดำเนินการครั้งแรกในปีการศึกษา 2548 โดยเป็นส่วนหนึ่งของระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกๆระดับ ดำเนินการทดสอบโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. โดยประเมินตามมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครอบคลุม 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และ

วัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สำหรับความมุ่งหมายของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานนั้น นอกจากจะใช้เพื่อทดสอบความรู้และความคิดของผู้เรียนแล้ว ยังมีความมุ่งหมายเพื่อใช้ข้อมูลจากการทดสอบเพื่อการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน และนำผลการทดสอบไปใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนในระดับชาติ

ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติ ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษา มีหน้าที่ในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานมาใช้เพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการบริหารงานวิชาการ และการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนในโรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น จากการศึกษาเกี่ยวกับการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติที่ผ่านมาพบว่า ปัจจัยด้านการบริหารและปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอนมีความเกี่ยวข้องกับการใช้ผลการทดสอบไปใช้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การศึกษาในครั้งนี้ จึงเป็นการศึกษาสภาพและแนวทางการนำผลจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรและการจัดการศึกษาของประเทศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
2. เพื่อศึกษาแนวทางปฏิบัติการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 เอกสารข้อมูลผลการสอบ O-NET ในเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นรายบุคคลใน 8 กลุ่มสาระวิชา ในปี พ.ศ. 2553 และ 2556

1.2 แหล่งข้อมูลบุคคล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนด้านงานวิชาการ หัวหน้างานวัดประเมินผล ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

ประชากร ได้แก่ โรงเรียนในจังหวัดสมุทรสงคราม (ข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557) ใน 3 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองสมุทรสงคราม อำเภอบางคนที และอำเภออัมพวา จำนวน 73 แห่ง แบ่งขนาดโรงเรียนตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา ได้ดังนี้

- 1) โรงเรียนขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนน้อยกว่า 299 คน) จำนวน 67 แห่ง
- 2) โรงเรียนขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 300 – 599 คน) จำนวน 4 แห่ง
- 3) โรงเรียนขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 600 – 1,499 คน) จำนวน 1 แห่ง
- 4) โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คน) จำนวน 1 แห่ง
- 5) โรงเรียนเอกชน จำนวน 2 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงโดยใช้เกณฑ์ความสมัครใจของการให้ข้อมูล โดยมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

- 1) โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 1 แห่ง
- 2) โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 1 แห่ง
- 3) โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 1 แห่ง
- 4) โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 1 แห่ง
- 5) โรงเรียนเอกชน จำนวน 1 แห่ง

2. ขอบเขตเนื้อหา

- 2.1 สภาพการจัดการข้อมูลจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ในระดับโรงเรียน
สำหรับการพัฒนาการเรียนการสอน
- 2.2 แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET)

3. ขอบเขตพื้นที่

เขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หากคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการบริหารการศึกษา และด้านการวัดและประเมินผล โดยประเด็นที่สอบถาม ได้แก่

1) สภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

- 1.1) ด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ นโยบาย แผนพัฒนา และการดำเนินงาน
- 1.2) การจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การเห็นความสำคัญของครูผู้สอน รูปแบบการจัดการเรียนรู้

2) แนวทางปฏิบัติการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

- 2.1) ด้านการบริหารจัดการ
- 2.2) ด้านผู้สอน
- 2.3) ด้านผู้เรียน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามระหว่างเดือนตุลาคม 2557–เดือนกันยายน 2558 โดยมีการดำเนินการดังต่อไปนี้

1) ประสานงานผู้ให้ข้อมูลในแต่ละโรงเรียนในเรื่องวันและเวลาในการให้ข้อมูล แนวทางและประเด็นคำถาม

- 2) ลงพื้นที่เป้าหมาย
- 3) แนะนำตัวผู้วิจัยและแจ้งจุดประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
- 4) นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามมาตรวจสอบความครบถ้วน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัย

1. สภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

สภาพการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ในด้านการบริหารจัดการ การศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ในประเด็นที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อน สรุปไว้ในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ภาพรวมของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

ประเด็น	จุดแข็ง	จุดอ่อน
ด้านการบริหารจัดการศึกษา	<p>ความตระหนักและการเห็นความสำคัญของการนำผล O-NET มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน</p> <p>กำหนดนโยบายการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมเกี่ยวกับการนำผลการสอบ O-NET ไปใช้ โดยการริเริ่มหรือการจัดทำโครงการเพื่อยกระดับผลการทดสอบ O-NET โดยครอบคลุมในด้านการครูผู้สอน การทดสอบ และการดำเนินงานด้านงบประมาณ</p> <p>ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรเพียงพอเหมาะสมต่อการนำผลการสอบ O-NET ไปใช้</p> <p>ผู้บริหารมีการกำกับติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนเกี่ยวกับการนำผลการสอบ O-NET ไปใช้</p>	<p>การวิเคราะห์ผลการสอบโอเน็ตในภาพรวมของโรงเรียน ในระดับรายวิชา และมาตรฐานการเรียนรู้</p> <p>การส่งเสริมครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน</p> <p>การวิเคราะห์แบบทดสอบเพื่อนำมาใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดระดับสูง</p> <p>การทำงานกับกลุ่มโรงเรียนในลักษณะของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อนำจุดแข็งและความชำนาญของแต่ละโรงเรียนมาประสานพลังสำหรับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์</p>
ด้านการจัดการเรียนการสอน	<p>ครูผู้สอนตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ผลการทดสอบ O-NET เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน</p> <p>การมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาและยกระดับผลการทดสอบ O-NET ของครูในด้านการวางแผน และการดำเนินการ</p>	<p>การจัดกระบวนการเรียนการสอนสอนที่เน้นกระบวนการคิดขั้นสูง</p> <p>การสร้างแบบทดสอบที่ในรูปแบบเดียวกันกับแบบทดสอบ O-NET เพื่อให้ผู้เรียนคุ้นเคยและเป็นการเรียนรู้จากการทดสอบ</p>
ด้านผู้เรียน		<p>ความตระหนักถึงความสำคัญของการทดสอบ O-NET</p> <p>การขาดพื้นฐานด้านความรู้และทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง</p>

2. แนวทางปฏิบัติการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

แนวทางปฏิบัติในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับจุดแข็งและจุดอ่อนในแต่ละด้าน แสดงในตารางที่ 2 ซึ่งเป็นการกำหนดแนวทางสำหรับนำไปใช้ในการวางแผนหรือดำเนินการในรายละเอียดในลักษณะที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

ประเด็น	แนวทาง	ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินการ
ด้านการบริหารจัดการ	กำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการนำผลการสอบ O-NET มาใช้ในการพัฒนาผู้เรียน	<p>การนำผลการสอบ O-NET มาวิเคราะห์เพื่อหาจุดแข็งและจุดอ่อนของโรงเรียน</p> <p>การระดมพลังสมองเพื่อค้นหาวิธีที่ดีในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนบนพื้นฐานของคะแนนสอบ O-NET</p> <p>การตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนที่ประกอบด้วยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งฝ่ายบริหาร ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง</p>
	สนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายในการใช้ผลการทดสอบ O-NET	<p>การกำหนดแผนพัฒนาหรือแผนยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนโดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมวางแผนโดยมีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในแต่ละชั้นที่ชัดเจน</p> <p>การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการขับเคลื่อนแผน ได้แก่ บุคลากร วิทยากร งบประมาณ เวลา หรือวัสดุอุปกรณ์อื่นที่จำเป็นในการดำเนินการ</p> <p>การกำกับติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตามตัวชี้วัดความสำเร็จในแผนที่กำหนด</p> <p>การสร้างแรงจูงใจสำหรับครูผู้สอนเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและการประสานพลังภายในโรงเรียน</p> <p>การทำงานกับกลุ่มโรงเรียนในลักษณะของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อร่วมกันพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์</p>

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเด็น	แนวทาง	ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินการ
ด้านการจัดการเรียนการสอน	พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนโดยการวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับผลการสอบ O-NET	การวิเคราะห์แบบทดสอบ O-NET เพื่อสรุปเนื้อหาตามมาตรฐานการเรียนรู้ รูปแบบของแบบทดสอบ ประเภทของข้อคำถาม วิธีการตอบ เพื่อนำมาใช้ในการจัดเนื้อหาออกแบบการสอน และออกแบบการวัดและประเมินผลในระดับชั้นเรียน การทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อหา นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่ช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียน ออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดขั้นสูง โดยควรเน้นในเนื้อหาที่สำคัญตามผลการวิเคราะห์แบบทดสอบ
ด้านผู้เรียน	สร้างแรงจูงใจด้านความสำคัญของการนำผลการสอบโอเน็ตมาใช้ในการพัฒนา	การใช้รูปแบบที่เหมาะสมของการสอบ pre-O-NET เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้รายละเอียดของการทดสอบ การทดลองปฏิบัติในรูปแบบที่คล้าย การทดสอบจริง การแจ้งผลคะแนน การสร้างการกระตุ้นให้ผู้เรียนเข้าใจ ถึงศักยภาพของตนเอง การเสนอแนะ การให้แนวทาง สำหรับผู้เรียนเป็นรายบุคคลในการพัฒนาตนเอง และการใช้ผลการทดสอบ O-NET ในการพัฒนาตนเอง

อภิปรายผลการวิจัย

1. ด้านการจัดการเรียนการสอน

จากการศึกษางานวิจัยและผลการสำรวจสภาพการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน พบว่า มีสภาพการดำเนินการดังกล่าวที่ไม่ส่งเสริมให้นักเรียนประสบผลสำเร็จตามหลักสูตร ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้ผลการทดสอบ O-NET ในทุกกลุ่มสาระมีผลคะแนนต่ำ โดยพอสรุปได้ดังนี้ 1) ครูในบางโรงเรียนโดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมากขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะวิชา ครูต้องสอนในวิชาที่ไม่ได้จบมาโดยตรง ไม่มีความรู้ในวิชาที่สอน และไม่สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาได้ เช่น ในวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ซึ่งผลการทดสอบพบว่า มีคะแนนในระดับต่ำ 2) ครูส่วนมากยังใช้วิธีการสอนแบบท่องจำ หรือการสอนที่เน้นผู้สอน เช่น การสอนแบบบรรยาย ไม่ได้ออกแบบการสอนที่ส่งเสริมทักษะการบวนการคิด การสร้างแนวคิด (Concept) การประยุกต์ใช้แนวคิดในการแก้ปัญหาหรือการอธิบายปรากฏการณ์ที่นอกเหนือจากที่ได้เรียนรู้จากตำราเรียน อีก

เหตุผลหนึ่งก็คือ หลักสูตรจัดให้นักเรียนต้องเรียนเนื้อหาสาระมาก จึงทำให้ครูต้องออกแบบการสอนแบบบรรยายหรือการท่องจำเนื้อหา เนื่องจากหากจัดกิจกรรมพัฒนาการคิดจะทำให้เป็นไปตามกำหนดเวลาของการสอน 3) นักเรียนให้ความสำคัญต่อการทดสอบ O-NET น้อย นอกจากไม่รู้ว่าจะนำผลสอบไปใช้เพื่อทำอะไร การสอบเป็นเพียงกระบวนการ ทำให้ไม่มีการเตรียมตัวหรือความตั้งใจในการสอบ 4) ด้านความพร้อมของโรงเรียน โดยโรงเรียนที่มีขนาดเล็กและมีที่ตั้งอยู่นอกเมือง มีความเอาใจใส่ต่องานด้านวิชาการน้อย ทำให้ไม่มีการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านงานวิชาการหรือการบริหารจัดการด้านงานวิชาการ หรือแนวทางการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเสนอ นุ่มโนม (2551) เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครสวรรค์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดพบว่า 1) สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครสวรรค์ในภาพรวมพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวม พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2. คุณภาพของผู้เรียน

การกำหนดแนวทางการพัฒนาผู้เรียนมีเหตุผลสำคัญที่นักเรียนขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เมื่อพิจารณารูปแบบของข้อสอบ O-NET มีลักษณะเป็นข้อคำถามเชิงการคิดวิเคราะห์ การคิดเชิงเหตุผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ในขณะที่การสอนในระดับชั้นเรียนส่วนใหญ่เป็นแบบเน้นการท่องจำ จึงทำให้กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลไม่สัมพันธ์กัน จึงส่งผลให้คะแนนการสอบ O-NET ไม่ถึงร้อยละ 50 โดยข้อสอบแบบปรนัยและอัตนัย ในอัตราส่วนระหว่าง 80%-90% : 10%-20% ข้อสอบแบบปรนัยจะเป็นข้อสอบแบบ 4 ตัวเลือก/หลายตัวเลือก สำหรับข้อสอบอัตนัยจะเป็นข้อสอบแบบบรรยายคำตอบที่เป็นค่าหรือตัวเลข โดยให้นักเรียนระบายตัวเลขซึ่งเป็นคำตอบของโจทย์ในแต่ละข้อ ลงในกระดาษคำตอบ สำหรับข้อสอบแบบปรนัย สทศ. มีรูปแบบข้อสอบ ดังนี้ 1) ปรนัย 4 ตัวเลือก/หลายตัวเลือก เลือกคำตอบที่ถูกที่สุด 1 คำตอบ ข้อสอบรูปแบบนี้นักเรียนจะต้องตัดสินใจเลือกคำตอบที่ถูกที่สุดเพียง 1 คำตอบ 2) ปรนัย 4 ตัวเลือก/หลายตัวเลือก เลือกคำตอบที่ถูกได้มากกว่า 1 คำตอบ ข้อสอบรูปแบบนี้จะมีคำตอบที่ถูกต้องมากกว่า 1 คำตอบ โดยนักเรียนต้องระบายคำตอบที่ถูกให้ครบตามที่โจทย์กำหนด และ 3) เลือกคำตอบจากกลุ่มสัมพันธ์กัน นักเรียนจะต้องเลือกคำตอบที่ถูกที่สุดจากแต่ละกลุ่มตัวเลือก ซึ่งคำตอบจากแต่ละกลุ่มจะมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งจะพบว่า นักเรียนขาดความสามารถในการตีโจทย์ปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวิชาวิทยาศาสตร์ ภาษาไทย และวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากวิธีการสอนของครู มีลักษณะที่เป็นการให้ท่องสูตรโดยไม่เข้าใจเหตุผล มุ่งหาคำตอบมากกว่ากระบวนการ ไม่เห็นความสำคัญของการสร้างข้อสรุป (Concept) สอนเนื้อหาสาระแบบแยกสอน ไม่มีการเชื่อมโยงเนื้อหา นักเรียนทำตัวอย่างตามครู ไม่ส่งเสริมการคิด ซึ่งส่งผลต่อทักษะกระบวนการคิดของนักเรียน รวมทั้งแนวทางการประเมินผลในชั้นเรียน เป้าหมายในการประเมินควรครอบคลุมในประเด็นดังต่อไปนี้ คือ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจ (Knowledge and Understanding Targets) นอกจากนั้น ในการประเมินระดับชั้นเรียน ครูขาดความสามารถในการตั้งคำถามในระดับการคิด โดยคำถามส่วนใหญ่แม้จะยึดพฤติกรรมการคิดของบลูม (Bloom's Taxonomy) แต่ก็มีแนวโน้มจะอยู่ในระดับการจดจำ ไม่ใช่ระดับการคิดซึ่งเป็นคำถามในแบบทดสอบส่วนใหญ่ในการทดสอบ O-NET ทำให้นักเรียนขาดทักษะกระบวนการคิด จึงทำให้คะแนนการทดสอบ O-NET ในระดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. โรงเรียนควรควรวิเคราะห์ผลการสอบของนักเรียนเพื่อดูว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีข้อบกพร่องในการทำข้อสอบข้อใด ตรงกับสาระการเรียนรู้อะไร นำมาวิเคราะห์สาเหตุว่าน่าจะเป็นเพราะเหตุใดที่ทำให้ได้ผลการสอบเป็นเช่นนี้ และหาวิธีการเพื่อแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนานักเรียนได้อย่างตรงประเด็น

2. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สทศ.) ควรมีการเผยแพร่แบบทดสอบที่ใช้ในปีที่ผ่านมา โดยจัดทำเฉลยและกระบวนการคิด เพื่อให้โรงเรียนสามารถนำไปใช้เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ในลักษณะของการเรียนรู้จากแบบทดสอบ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้นักเรียนในการฝึกทักษะกระบวนการคิดและคุ้นเคยกับรูปแบบของการทดสอบ

3. กระทรวงศึกษาธิการควรดำเนินการจัดทำรูปแบบการสอนมาตรฐาน (Thailand pattern) เพื่อให้ครูสามารถนำไปปรับใช้ในระดับโรงเรียน และนำไปใช้ในสถาบันผลิตครู เพื่อให้ครูมีความรู้และความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

4. ไม่ควรใช้ผลการทดสอบ O-NET ในการประเมินคุณภาพของโรงเรียน หรือผลงานด้านวิชาการของครู เนื่องจากจะทำให้ครูไม่เน้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับชั้นเรียน แต่จะเน้นการเรียนเพิ่มเติมเพื่อการสอบ O-NET ซึ่งผิดวัตถุประสงค์สำคัญของการจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงทดลองผลของการใช้นวัตกรรมในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทดสอบ O-NET เช่น การเปรียบเทียบวิธีการสอบ Pre O-NET กับการเรียนรู้แบบปกติที่มีต่อผลการทดสอบ การศึกษาอิทธิพลด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อคะแนนสอบ O-NET การศึกษาเชิงเทียบเคียงสมรรถนะกับสถานศึกษาที่แนวทางปฏิบัติที่ดี การถอดบทเรียนหรือการทำการจัดการความรู้สำหรับค้นหาแนวทางปฏิบัติที่ดีสำหรับการยกระดับผลสัมฤทธิ์ด้านการทดสอบ O-NET

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการการการเรียนรู้. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการการการศึกษาแห่งชาติและกระทรวงศึกษาธิการ
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2541). วิถีวิทยาการประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมศักดิ์ สีนุจรเวชญ์. (2542). มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- สาโรจน์ เทียนใส. (2552). การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการในโครงการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียนของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรัชย์ ไวยวรรณจิตร. (2552). การศึกษาสาเหตุที่ทำให้คะแนน O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ: กรณีศึกษาโรงเรียนสุขสวัสดิ์วิทยา. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- สุวิมล ว่องวานิช. (2546). การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2543). การประเมินผลการเรียนรู้: ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาแห่งชาติ.
- เอี่ยมพร หลินเจริญ และคณะ. (2554). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้คะแนนการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ. กรุงเทพฯ: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ.
- Chelimsky, E. & shadish. W.R. (1997). Evaluation for the 21st Century: A Handbook. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Linn. R. L., & Gronlund, N.E. (2000). Measurement and Assessment in Teaching. NJ: Prentice-Hall.